



## گفتگو با مجری نمونه ملی یادگیری: آقای مهندس قاسم عاشوری

### ◀ تقدیر و تشکر:

مهندس قاسم عاشوری کارشناسی ارشد رشته مهندسی کشاورزی گرایش گیاهپزشکی است. وی متولد سال ۱۳۵۳ متولد و ساکن شهرستان سلطانیه در استان زنجان است. ایشان در سال زراعی ۱۳۹۷ به‌عنوان کشاورز نمونه ملی در تولید محصول سالم سیب درختی، انتخاب شده است. علاقه و تمایل وی باعث شده است همواره در مسیر کمک به همکاران خود در منطقه و آموزش کشاورزان گام بردارد. به‌همین دلیل و با توجه به دانش و تجارب ارزشمند ایشان، از سال ۱۳۹۶ از طرف مدیریت هماهنگی ترویج کشاورزی استان زنجان به‌عنوان نامزد مجری «کانون یادگیری» در نظر گرفته شوند و خوشبختانه با توجه به اشتیاق وی به آموزش دیگر کشاورزان، در سال ۱۳۹۸ به‌عنوان مجری نمونه کانون یادگیری نمونه در سطح ملی برگزیده شدند. ایشان هدف از احداث باغ را چنین بیان می‌کنند:

«در سال ۱۳۷۴ مجموعه حاضر را راه‌اندازی کردم. هدف من تولید محصول سالم، به‌کارگیری سامانه‌های آبیاری تحت فشار، باغداری مکانیزه و در کنار آن کمک به کشاورزان در خصوص توسعه باغات منطقه بود. این کار را از طریق ایجاد کانون یادگیری در محل باغ خود به انجام رساندم». در ادامه با آقای مهندس عاشوری همراه می‌شویم تا خلاصه‌ای از تجربیات ارزنده خود را در اختیار مخاطبان مجله مروج قرار دهند.

”

کانون‌های یادگیری یکی از ابتکارات نظام ترویج کشاورزی ایران در سال‌های اخیر بوده است. یادگیری با هدف انتقال دانش و تجارب کشاورزان نمونه به سایر تولیدکنندگان و بهره‌برداران بخش کشاورزی در زمینه‌های مختلف کشاورزی و منابع طبیعی تشکیل می‌شود. در این روش ترویجی، واحد تولیدی کشاورز نمونه به‌عنوان مجری کانون یادگیری و سایر واحدهای تولیدی به‌عنوان واحدهای تابعه کانون در نظر گرفته می‌شود. در سال ۱۳۹۹ تعداد ۶۰۹ کانون یادگیری کشاورزی در سراسر کشور به انتقال تجارب و به‌روزرسانی دانش ۹۱۷۸۴ نفر از بهره‌برداران کشاورزی پرداخته‌اند.

“



**؟ چه ابتکاراتی باعث شده است تا این باغ به‌عنوان کانون یادگیری معرفی شود؟**  
پدران من نسل اندر نسل، کشاورز بوده‌اند، از کودکی با کار پدرم آشنا شدم و در عملیات کشاورزی، به ایشان کمک می‌کردم این تجارب با علاقه‌ای که به کار داشتیم، دست به دست هم دادند تا بتوانم باغی با بهره‌گیری از شیوه‌های

برای بازدید و آموزش به اینجا مراجعه می‌کنند. ارتباطات مناسبی با دانشگاه و دانشگاهیان برقرار شده است و تاکنون پذیرای بازدیدکنندگان زیادی از کشورهای ترکیه، اردن، آذربایجان، افغانستان و هند در این باغ بوده‌ایم.



کارگاه آموزشی استفاده از ادوات نوین باغبانی در کانون یادگیری

**؟** ظاهراً امسال کار متفاوتی نسبت به سال گذشته انجام داده‌اید لطفاً به‌طور مختصر توضیح دهید.

امسال به‌منظور افزایش عملکرد، با یک شرکت بلژیکی، برای واردات زنبور بامبل قرارداد بستیم. همان‌طور که می‌دانید عملکرد زنبور بامبل در افزایش عملکرد گلخانه‌ها به‌اثبات رسیده است. اما ما این زنبورها را در محیط باز باغ رهاسازی کردیم و خوشبختانه شاهد افزایش عملکرد قابل توجهی بودیم. با توجه به اینکه، ملکه‌های این زنبورها برای جلوگیری از تولیدمثل و ازدیاد، توسط شرکت صادر کننده، عقیم می‌شوند، در یک کار مشترک با دانشگاه تهران، در قالب پیشنهاد بررسی نحوه بومی‌سازی، مشغول بررسی چگونگی تکثیر و بهره‌برداری از نسل‌های آینده آن هستیم تا آن‌شالله بتوانیم بدون نیاز به واردات آن‌ها را در داخل کشور تولید کنیم.

نوین احداث کنم. از فناوری‌هایی که در باغ استفاده شده، سامانه ضدتگرگ و سیستم ضدسرماست. سیستم ضدسرماست شامل علمک‌هایی با ارتفاع ۷ متر است که در فاصله‌های ۲۵ متری از یکدیگر نصب می‌شوند. وقتی دمای هوا سرد می‌شود و درجه هوا به صفر می‌رسد این سامانه شروع به آب‌پاشی بر روی گیاهان می‌کند و با ایجاد یخ‌زدگی مصنوعی، روی سطح بیرونی گیاه، آن را از سرمازدگی، محافظت می‌کند. این سامانه در محدوده ۱۰۰ هکتار به بالا پاسخ‌گوست. ضمن این که بنده از گذشته حتی پیش از سال ۱۳۹۶ که این واحد بهره‌برداری به‌طور رسمی به‌عنوان کانون یادگیری مطرح شود؛ در زمینه انتقال دانش و تجارب خود به سایر همکاران در حد توانم فعال بودم.

**؟** لطفاً در مورد کانون یادگیری و واحدهای تابعه پیش‌تر توضیح دهید؟

زیرمجموعه این کانون، تعداد ۱۶ واحد تابعه برابر با سطح ۳۶۵ هکتار است. که از صفر تا صد مدیریت عملیات کشاورزی از جمله مدیریت کف باغ تا هرس، مدیریت آفات و بیماری‌ها، آبیاری با نظارت‌های مستمر تحت کنترل هستند. هدف ما تولید با کمیت و کیفیت بهتر است. در حال حاضر افزایش تولید در حدود ۱۰ الی ۲۰ تن در هکتار محقق شده است و کشاورزان، کارشناسان و دانشجویان بسیاری برای آموزش، از این باغ بازدید می‌کنند.



آقای عاشوری در حال تشریح ساختار و کارکرد سامانه ضدتگرگ

**؟** مخاطبان آموزش‌های شما چه کسانی هستند و تعاملات و ارتباطات شما با سایر استان‌ها و کشورهای دیگر چگونه است؟  
عمده آموزش‌های ما برای بهره‌برداران و کشاورزان و دانشجویان کشاورزی است. حتی باغداریانی از سایر استان‌ها



بازدید کارشناسان معاونت آموزش و ترویج کشاورزی



بازدید جناب آقای دکتر زند معاون وقت وزیر و رئیس سازمان تات وزارت جهاد کشاورزی

## ؟ با توجه به شیوع بیماری کرونا چه اقداماتی

### برای استمرار آموزش‌ها انجام داده‌اید؟

تاکنون آموزش واحدهای تابعه با بازدید از باغ یا در باغات خود آن‌ها انجام می‌شد اما در حال حاضر با توجه به شرایط شیوع بیماری کرونا، بیش‌تر آموزش‌ها در فضای مجازی انجام می‌شود و اعضای که عضو کانال هستند برنامه‌های آموزشی را دریافت می‌کنند و به سؤالات آن‌ها پاسخ داده می‌شود. تقریباً می‌توان گفت با مخاطبین بسیاری از تمامی استان‌های کشور در تعامل و ارتباط هستیم و مشکلات را بررسی کرده و راهکار ارائه می‌کنیم.

## ؟ در خصوص کنترل آفات چه اقداماتی انجام می‌دهید؟

این منطقه از نظر آفات و بیماری، منطقه آلوده‌ای بود و سالانه هزینه‌های بسیاری برای کنترل آفات صرف می‌شد و در نهایت محصولی هم که تولید می‌شد، کاملاً سالم نبود. ما در این باغ و باغ‌های تابعه با روش نصب تله‌های فرمونی جمعیت کرم سیب را تقریباً به صفر رسانده‌ایم. نحوه عمل این فرمون‌ها به این شکل است که پس از نصب روی درختان بوی حشره ماده را در فضا پراکنده می‌کنند و با معیوب‌سازی چرخه جنسی حشرات، جمعیت آفات را کنترل می‌کند. با نصب تله‌های دلتایی و بررسی مستمر آنها، با توجه به اینکه تقریباً هیچ پروانه‌ای در این تله‌ها گیر نیفتاده، ادعای کنترل آفات توسط تله‌های فرمونی اثبات می‌شود. این روش در حال بررسی و آزمون‌های نهایی است و در صورتی که اطمینان از تأثیرگذاری صد درصدی آن ایجاد شود، نتایج تجربیات برای انتشار در سراسر کشور، در اختیار کارشناسان ترویج استان قرار خواهد گرفت. در مورد بیماری‌های قارچی نیز از قارچ کش‌ها به میزان مناسب استفاده شد. با توجه به اینکه مدیریت کف باغ باعث کنترل قارچ‌ها و بیماری‌ها در سال‌های اخیر شده است، بنابراین میزان استفاده از قارچ‌کش‌ها نیز به میزان قابل توجهی کاهش یافته است. این تجربه با تلفیق علم و خلاقیت به کمک این باغ (کانون یادگیری) و سایر باغ‌های تابعه آمده است.

## ؟ مهم‌ترین شاخص و ویژگی باغ شما چیست؟

من از هرس به‌موقع و اصولی استفاده کردم که این روش از رویش شاخه‌های اضافی جلوگیری می‌کند. همچنین با مشارکت دانشگاه تهران موفق به اختراع دستگاهی شدیم که جذب کود را به ۹۰ درصد ارتقاء داده است.

## ؟ به‌منظور کاهش مصرف آب از چه سیستم آبیاری استفاده کردید؟

با احداث باغ‌هایی که مجهز به سیستم آبیاری تحت فشار هستند، آبیاری گیاهان، به شکل هدفمند با کم‌ترین میزان مصرف آب و بیش‌ترین بازدهی محصول انجام می‌شود و همچنین میزان علف‌های هرز به‌طور چشم‌گیری کاهش یافته است.

ضمن سپاسگزاری از همراهی شما در تبادل تجربیات مفیدتان با مجله مروج، خواهش می‌کنم اگر نکته‌ای به‌عنوان سخن پایانی دارید بفرمایید:

در اینجا جا دارد از حضور صمیمانه مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان سلطانیه، کارشناسان باغبانی و ترویج شهرستان که همواره در کنارمان بودند، سپاسگزاری کنم.